

Članstvo Bosne i Hercegovine u Svjetskoj banci

Bosna i Hercegovina je članica Svjetske banke od 1996. godine (s retroaktivnim članstvom iz 1993. godine). U neposrednom poslijeratnom razdoblju od 1996. do 1999. godine Svjetska banka, zajedno s Europskom unijom (EU), pokrenula je niz interventnih projekata namijenjenih sprovođenju aktivnosti u oblasti rekonstrukcije, uključujući prijevoz, struju, deminiranje, stambena pitanja, zdravstvo, obrazovanje, javne radove, poljoprivredu i mikro kreditni sektor.

Svjetska banka je 1999. godine, pored investicija u elektroenergetskom sektoru, vodovodu i kanalizaciji, upravljanju čvrstim otpadom i sektoru zapošljavanja, počela pružati podršku ključnim strukturalnim reformama bitnim za pojavu tržišne ekonomije. Programom Državne partnerske strategije (CPS) koji je proveden u razdoblju 2008-2011. pružena je podrška BiH na njenom putu ka pridruživanju EU promovišući poboljšanja u pružanju usluga najugroženijim kategorijama stanovništva.

Putem Državne partnerske strategije za razdoblje od 2012. do 2015. godine Svjetska banka će podržati BiH pružanjem usluga unapređenja znanja i fokusiranog financiranja, te kroz koordinaciju s europskim financijskim institucijama u cilju širenja partnerstva s Europskom unijom (<http://documents.worldbank.org/curated/en/2011/08/15024125/bosnia-herzegovina-country-partnership-strategy-fy2012-fy2015>).

Detaljnije o članstvu Bosne i Hercegovine u Svjetskoj banci se može vidjeti na internet stranici: <http://www.worldbank.org/en/country/bosniaandherzegovina>.

Oblasti pomoći Svjetske banke u Bosni i Hercegovini

Svjetska banka je od 1996. godine odobrila 68 projekata u Bosni i Hercegovini, u ukupnom iznosu preko 1,7 milijardi dolara. Od 1996. do 2002. pomoć je bila usmjerena ka postkonfliktnoj rekonstrukciji s fokusom na infrastrukturu, ceste, energiju i škole. Od tog vremena partnerstvo je prošireno i sada obuhvata oblasti: poljoprivrede, životne sredine, zdravstva, socijalne zaštite i zapošljavanja, lokalne infrastrukture i razvoja privatnog sektora.

Poljoprivreda: Iako je sudjelovanje poljoprivrede u gospodarstvu Bosne i Hercegovine smanjeno na manje od 10% tijekom posljednje decenije, ipak je oko 20% stanovništva u BiH zaposleno u ovom sektoru. Blizina EU, umjerena klima i vodeni resursi daju BiH komparativnu prednost u oblasti poljoprivrede. Međutim, BiH ne koristi u potpunosti ovu prednost i nastavlja da se bori sa standardima EU. Svjetska banka pomaže BiH u jačanju agencije za veterinarske usluge i službi za sigurnost hrane, zdravstvene i fitosanitarne usluge. Projekat za poljoprivredu i ruralni razvoj ima za cilj da pomogne BiH u unapređenju institucija u ostvarivanju učinkovitije i efektivnije poljoprivredne službe i ubrza kvalificiranost zemlje za pristup podršci EU u okviru Instrumenta za predpristupnu pomoć za ruralni razvoj (IPARD).

Životna sredina: Bosna i Hercegovina obuhvata tri globalno značajna ekosustava. Procjenjuje se da BiH ima najveći postotak ugroženih biljnih vrsta od bilo koje zemlje u Europi, a i dalje ima najniži postotak zaštićenih područja u regiji. Svjetska banka pomaže BiH u povećanju broja zaštićenih područja u zemlji, a također je surađivala u akcionom planu za poboljšanje upravljanja vodama. Kroz Projekat zaštite šuma i planina, ukupna zaštićena područja u zemlji povećana su sa 0,55% na oko 2,6%. Osim toga, Projekat upravljanja Neretvom i Trebišnjicom pomogao je poboljšanju tretmana otpadnih voda u zemlji.

Zdravstvo: Iako su vlasti Bosne i Hercegovine sprovele reforme u zdravstvenom sektoru, zdravstveni sustav u zemlji i dalje je veoma fragmentiran. Ukupni rashodi u ovom sektoru se stalno povećavaju i procjenjuju se na oko 10,9% BDP-a. Usvajanje zdravstvenog modela porodične medicine predstavlja veliku reformu. Svjetska banka pomaže BiH da nastavi s reformama kroz Projekat unapređenja zdravstvenog sektora. U okviru ovog projekta, više od 1.100 liječnika i više od 1.500 medicinskih sestara završili su obuku za pružanje usluga porodične medicine, a preko 600 liječnika su specijalizirali oblast porodične medicine. Procjenjuje se da će do završetka projekta 2014. godine do 70% stanovništva u BiH biti obuhvaćeno porodičnom medicinom.

Razvoj privatnog sektora: Bosna i Hercegovina ima jedno od nepovoljnijih okruženja za razvoj privatnog sektora u regiji. Ovaj sektor je opterećen velikim i složenim sustavima javne uprave. Neizvjesnost krize u eurozoni dodatno negativno utječe na ekonomiju zemlje.

Svjetska banka je reagirala na ovakvu situaciju u BiH kroz realizaciju nekoliko programa namijenjenih za razvoj privatnog sektora i povećanje ukupne zaposlenosti. Projektom podrške malih i srednjih poduzeća (MSP) pristupu financijama podržano je više od 110 kompanija u pristupu kreditima, sačuvano preko 4.000 radnih mjesta i omogućeno 1.120 novih radnih mjesta.